

Uitpluizen

Kies een tekst voor je leerling, die past bij zijn interesse en die de leerling normaal gesproken moet kunnen lezen. Wel een "echte" tekst, uit een tijdschrift of boek en er mogen echt wel een paar moeilijke woorden in staan. Let op dat er een interessante illustratie bij staat en liefst ook een titel die verder gaat dan bijvoorbeeld "de olifant".

We gaan een tekst even uitpluizen: dus extra goed kijken naar wat ons opvalt. Stukje voor stukje.

We gaan eerst naar het plaatje kijken. Wat valt ons op? Dat zetten we op het werkblad.

Denk zelf ook mee: zet je leerling op een denkspoor en zet je leerling aan tot nadenken. Is dat onvoldoende het geval, dan kun je meer vragen stellen, zoals:

- vinden we het een grappige of interessante titel?
- waar denken we aan als we deze titel lezen?
- waar denk je dat het over zal gaan?

Nu gaan we de titel uitpluizen. Wat staat er? Wat valt op? Is het

duidelijk wat de titel met het plaatje te maken heeft? Of denk je "Hüh?"

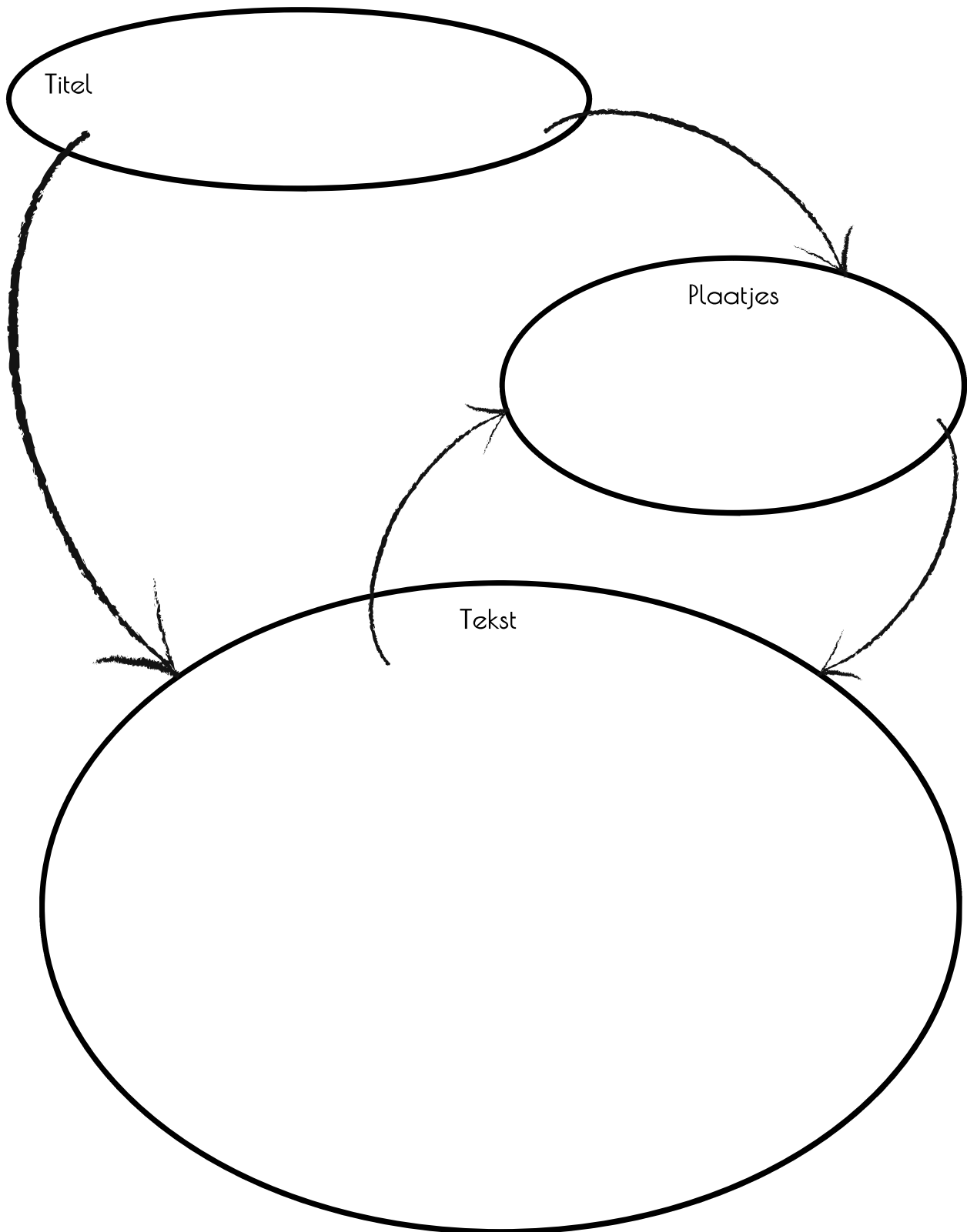
Let op: Het is verleidelijk om de titel te gaan uitleggen, maar als je gaat uitleggen leer je je leerling niet zelf nadenken.

Tenslotte pluizen we de tekst uit. Je gaat NIET alles lezen, maar je gaat met je ogen over de tekst. Welke woorden vallen op? Wat hebben die woorden met elkaar te maken? En met de titel? En met het plaatje?

Laat je leerling dat op de betreffende pijlen zetten, om de eerste verbanden zichtbaar te maken en praat nog even na.

Uitpluizen

Verbind- oefening

We willen het brein van je leerling natuurlijk "aan" zetten, op standje actief. Daarvoor is het goed om niet alleen te kijken naar de dingen die opvallen maar ook naar de verbinding tussen die dingen.

De dingen die je in eerste instantie opvallen in een tekst hebben bijna altijd een verband met elkaar. Uiteraard: ze staan samen in dezelfde tekst.

Met deze oefening willen we je leerling bewust maken van de verbanden tussen deze dingen.

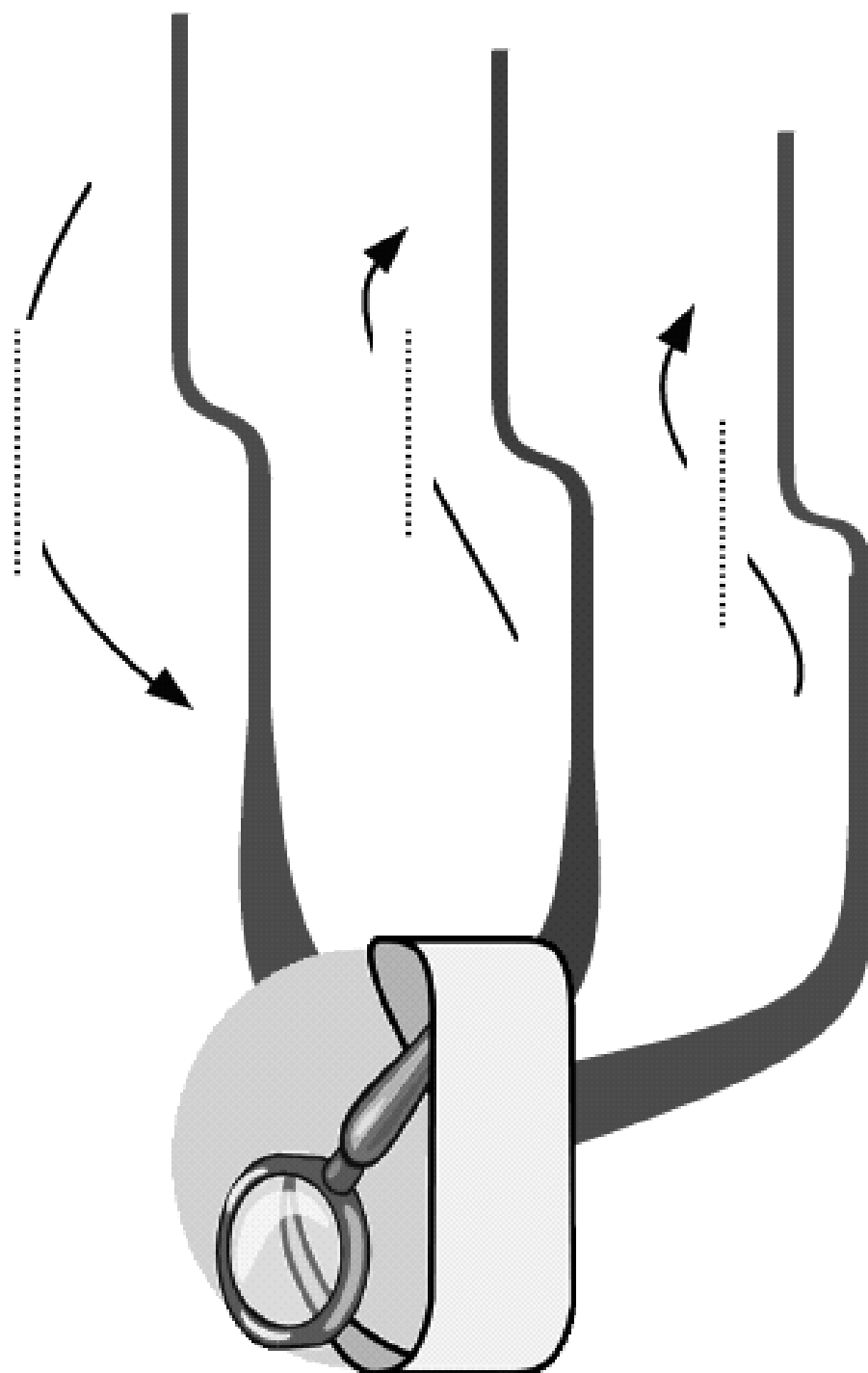
Let op: je leerling heeft je hierbij hard nodig, want dit kan hij hoogstwaarschijnlijk niet zomaar uit zichzelf.

Kies samen het belangrijkste van de dingen die opvielen en laat jouw leerling die noteren in de mini-mindmap op het kopieerblad. Vervolgens komen de andere dingen er een voor een bij. Wat vooral bij elkaar hoort, komt op dezelfde "tak".

Bespreek het verband met je leerling en help hem om dit kort te beschrijven. Dit verband zet hij op de stippellijn bij de pijl. Er is ruimte voor nog een paar opvallende zaken, dus die kun je daar op dezelfde manier op noteren.

Wil je liever zelf een mini-mindmap maken? Prima natuurlijk! Maar let er dan wel op dat je het nu nog even beperkt houdt: het gevaar zit in het "te snel teveel willen", dus houd het bij de takjes die je op het blad ziet.

Oefening: Geeltjes!

Het doel van deze opdracht is om het kind te laten zien dat niet alle woorden nodig zijn om een indruk te krijgen van een tekst, en vooral dat je de woorden best makkelijk kunt ordenen, als je even nadenkt.

Geef je leerling een tekst, over een land bijvoorbeeld. Liefst met leuke plaatjes, een leuke titel en niet al te veel woorden. Ideeetje: een land uit het "Europees kinderpaspoort".

Geef een duidelijke opdracht: je gaat NIET lezen, maar alleen KIJKEN. KIJK wat opvalt in de plaatjes en de titel en KIJK welke woorden je ziet als je met je ogen over de tekst gaat.. Alles wat opvalt zegt je leerling hardop. Jij schrijft zelf de woorden op plakbriefjes.

Plak alle briefjes door elkaar heen op de tafel of op een whiteboard.
Laat je leerling daarna zelf eerst de briefjes bij elkaar plakken, die volgens hem bij elkaar horen. Laat er duidelijke groepjes van maken.

Kijk samen naar alle groepjes: welke woorden zijn bij elkaar geplakt en hoe zou je dat groepje kunnen noemen? Zou jij het zelf anders hebben gedaan?

Leg steeds weer het verband uit met wat er in het hoofd van je leerling zou moeten gebeuren: namelijk op deze manier ordenen ("op de juiste plek in de kast leggen") van informatie tijdens het lezen. Natuurlijk niet met plakbriefjes, maar je doet dit wel heel eventjes voor je echt aan het lezen gaat.

